

Warszawa, dn. 26.05.2021 r.

Szanowna Pani
Małgorzata Szumańska
Wiceprezeska
Fundacji Panoptykon

Szanowna Pani Prezes,

bardzo dziękujemy za zapytanie skierowane do Koła Parlamentarne Polska 2050 dot. uprawnień policji i służb specjalnych oraz kontroli nad wykonywaniem przez nie czynności w kontekście prawa do prywatności. Zgadzamy się, że kontrola instytucjonalna nad działaniami policji i służb specjalnych to niezbędna składowa zdrowej demokracji, podobnie jak prawo do prywatności. Stoimy na stanowisku, że uprawnienia do kontroli operacyjnej czy czynności operacyjno-rozpoznawczych wobec obywaterek i obywateli nie mogą przekraczać w Polsce norm i standardów przyjętych w państwach demokratycznych, w związku z czym potrzebne są zmiany legislacyjne w zakresie polskich przepisów dot. tego obszaru.

Poniżej krótko odnosimy się do poszczególnych pytań, jakie Państwo przesłali:

1) Jaka jest Państwa ogólna ocena uprawnień Policji i służb specjalnych do prowadzenia działań „inwigilacyjnych” (kontrola operacyjna, czynności operacyjno-rozpoznawcze) – czy powinny one rosnąć, czy być zmniejszane oraz czy poziom kontroli nad ich wykorzystywaniem jest wystarczający?

Uprawnienia Policji i służb specjalnych do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych **nie powinny być zwiększane**, ale przede wszystkim **powinna zostać zwiększona cywilna kontrola nad tymi czynnościami**.

2) Jakie zmiany uważacie Państwo za niezbędne w obszarze prowadzenia przez Policję i służby specjalne działań „inwigilacyjnych”?

Przede wszystkim należy przebudować system kontroli nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi prowadzonymi przez służby specjalne i Policję poprzez **stworzenie nowego, niezależnego, profesjonalnego organu takiej kontroli**. Poza tym pilnej **nowelizacji wymaga uchwalona w 2016 roku ustawa antyterrorystyczna** tak, aby wyeliminować z niej zapisy zbyt ogólne i nieostre (np. art. 26), które stwarzają służbom specjalnym możliwości zbyt szerokiego i dowolnego ingerowania w wolności obywatelskie. **Usunięcia wymaga również art. 168 Kodeksu Postępowania Karnego**, który pozwala na wykorzystywanie w postępowaniu karnym dowodów, które są zdobyte nielegalnie (np. w wyniku nielegalnych podsłuchów, przeszukań, prowokacji), czyli tzw. „owoców zatrutego drzewa”. Zmiany wymagają również przepisy, które umożliwiają automatyzację w zakresie pozyskiwania danych oraz w zakresie inwigilacji bez nadzoru ze strony niezależnego sądu (lub nowej instytucji kontroli) oraz instytucji będącej dysponentem danych.

3) Czy prowadzą Państwo prace koncepcyjne lub przygotowali Państwo projekty zmian legislacyjnych w tym obszarze?

Tak, prace koncepcyjne były prowadzone w kierunkach wskazanych w odpowiedzi na poprzednie pytanie. Natomiast na obecnym etapie nie mamy przygotowanych konkretnych projektów legislacyjnych.

4) Czy popieracie Państwo przedstawioną przez Rzecznika koncepcję powołania niezależnej instytucji zajmującej się kontrolą nad działalnością Policji i służb specjalnych?

Zdecydowanie popieramy. Przedstawiona przez Rzecznika koncepcja jest doskonałym punktem wyjścia do rozpoczęcia prac legislacyjnych nad ustawą powołującą taki organ.

5) Czy popieracie Państwo przedstawioną przez Rzecznika koncepcję nałożenia na Policję i służby specjalne obowiązku informowania osób poddanych inwigilacji o tym fakcie (np. 12 miesięcy po zakończeniu działań)?

Tak, ale pod warunkiem, że przekazanie takich informacji nie stworzy zagrożenia dla zdrowia i życia innych obywateli (np. funkcjonariuszy) ani dla bezpieczeństwa narodowego państwa.

Jednocześnie bardzo cieszymy się z nawiązania przez Państwa kontaktu z Kołem Parlamentarnym Polska 2050 i wyrażamy uznanie dla prowadzonej przez Fundację działalności.

Łączymy wyrazy szacunku,

Hanna Gill-Piątek
Posłanka na Sejm RP
Przewodnicząca Koła Parlamentarnego Polska 2050

Miroslaw Suchoń
Poseł na Sejm RP
Koło Parlamentarne Polska 2050